

Megjelenik minden hó 1-en és 15-én.

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély- és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület, a budapesti fodrász és borbély társaskör s a budapesti fodrászsegélyzők betegsegélyző pénztárának hivatalos közlönye.



# FODRÁSZUJSÁG

FODRÁSZOK és BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE

Előfizetési díj:  
Egész évre 8 K.  
Fél évre 4 K.  
Negyedévre 2 K.  
Egyes szám ára  
40 fill. Kapható a  
kiadóhivatalban.

Szerkesztőség:  
VII., Király-utca 73. sz. I. 15.  
A lap szellemi részét illető közle-  
ménye: a szerkesztőséghez cím-  
zendők

Kiadóhivatal:  
VII., Vörösmarty-utca 17. sz.  
Minden pénzbeli küldemények, hír-  
detések, felszólamlások a kiadói-  
hivatalhoz intézendők.

**Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.**

## Rakétázás.

(P.) A társadalomban lépten-nyomon találkozunk az emberek rossz szokásaival: a fölületességgel, az alapnélküli vádaskodással. Ha valaki nem tetszik nekünk, vagy a működése nem egyez egyéni óhajunkkal, nem tekintjük azt, hogy annak ténykedése a megszabott határok között kell hogy maradjon, gáncsoljuk azt. Legkevésbé nézzük azt, hogy betölti-e hivatottságát, megfelel-e annak a célnak, mi irányul tüzetett ki neki.

Igy van ez politikában, közügyekben, testületi életben, társaskörökben s mindenütt, hol kettőnél többen áll a vásár. Akit szeretetünkből, vagy hivatottságánál, tehetségénél fogva fölünkbe helyezünk, legközelebb már megfélelkezve mindenről, a sárga földig szeretnénk lerántani s egész passzióval munkálkodunk azon, hogy megnehezíthessük ténykedését s örömmel szerzünk keserű napot neki.

Igy van ez mindenütt, s így a fodrászok között is.

Tíz éve immár, hogy élénk figyelemmel kísérem testületi és társas életünket s mindig és mindenütt a *rakéta-politikát* tapasztaltam. Minden csekélységből sístergő művillámot kovácsolunk, meggyújtva szenvedélyünk szalmalángjával, melytől cikázva surran föl a rakéta, hirdetve a vadászat kezdetét. Kárörvendő mosolylyal látják rakétájuk mesterséges sziporkázását, várva a hatást, mert szentül

meg vannak győződve, hogy az ő rakétájuk az ég bőszeleimeiben született dörgő menykő, mely pusztítva csap az emberek közé. Gyujtogatják rakétájukat mindaddig, míg csak önkezüket meg nem égetik, de még akkor sem akarják elhinni, hogy háboruszkodni rakétával nem lehet. De kárt lehet vele tenni, mert sokszor elég egy szikra, hogy lángra lobbantsa a házat, melyet fáradságos munka árán hajlékul emeltek a komolyak. Azért vigyázzon az, ki tűzzel játszadozik, mert saját hajlékát is lepörzölheti.

Nem fűzöm tovább a hasonlatokat, hogy jobban érthető legyen, nevén nevezem a gyermeket. Sajnálattal látom a széthuzást, melylyel szaktársaim között nap nap után találkozunk. Nincs meg az összetartás bennünk, hanem apró csoportokra vergődve, külön kasztokat képeznek, melyben azután az egymásra való rakétázás a nemes cél.

Nem jól van ez így!

Ha bajainkra gyógyírt keresünk, ha üzleti viszonyaink szomorú körülményein segíteni akarunk, ha a kontárok inváziója ellen védekezni óhajtunk, ha a piszkos konkurrencia ellen gátat akarunk emelni, csak úgy jöhet a siker munkánk nyomába, ha összetartunk, ha mint egy test egy lélek munkálkodunk, hogy ne csak a munkánk lássék, hanem imponáljunk az összeség összetartó energiájával, akkor aztán várhatjuk, sőt követelhetjük a sikert. De nem így, mint a hogy most teszünk. Ha vala-

**Figyelem!** Kérjük a t. szaktársakat saját érdekükben, hogy igyekezzenek a fodrászok hitel- és raktár-szövetkezetébe mentől-előbb beiratkozni, hogy a szövetkezet által nyújtandó nagy előnyöket igénybe vehessék. Figyelmeztetjük egyben a t. szaktársakat, hogy a szövetkezetnél a bevásárlási jog csupán azokat illeti meg, akik legalább az 1 korona beiratási díjat befizették. — Bevásárlási és befizetési napok: kedden és pénteken délután 2—6-ig.

melyik szaktársamnak eszébe jut valami, melynek megteremtését ő üdvösnek véli, ahelyett, hogy azt az illető fórum elé terjesztené, hogy azt az összeg megvitathassa, hogy azt helyesnek vélik-e, magukévá teszik-e, a helyett egy pár barátját összehívja egy korcsma külön asztalához, ott összeülnek vagy hatan, fölveszik a címet, hogy: az *értelmiségből alakult bizottság* s elkezdik működésüket, mely abból áll, hogy szidják az ipartestület elnökét, ki szerintük nem tesz semmit az iparunk érdekében, csak fürdik, sütkérezik és basáskodik a magas állás dicsőségében. Jó szerencséje, hogy nincs fizetése, mert rá mondanák, hogy a fizetése besöprése az egész munkája.

Én alig hiszem, hogy volna még egy, ki többet tenne *önzetlenül*, mint ő, alig hiszem, hogy lehetne valakinek *önzetlenebb ambíciói*, mint neki.

Persze fényes nappal sem láthatunk világosságot, ha sötét üvegekkel eltorlaszoljuk szemünket. Tessék levenni a szemüveget és úgy nézni körül, akkor majd látni fognak munkát, mely tiszteletet érdemel. Nézzünk körül, mindannak mi előnyünkre szolgál az alkotásánál ott volt, elől volt és fáradozott. Igaz, hogy az ő ambíciója csak a munkáig terjedt, nem akasztott reá csengőt a saját nevével.

Lehet, hogy ez is bűn, de erre a bűnre büszke lehet.

Szaktársaim nem érdeklődnek az egyleti élet iránt, pedig szent kötelességük volna ezt szívükön viselni, hiszen sok bajaink lokalizálására csak úgy bírnánk érdemlegesen befolyjni, ha a kivihetőség munkájában a törvényes határok között maradnánk.

Különben is ez a helyes, komoly és észszerű eljárása egy intelligens iparosságnak. Ha van valami, mi kívánatos volna és kivihető s ha az még nincs meg, akkor csak magunk vagyunk annak okai.

Ha komolyan, higgadtan és tárgyilagosan bírálunk és munkálkodunk, sokkal előbbre haladhatunk s nagyobb tiszteletet és tisztességet szerzünk iparunknak, mint a fölületességgel, mely csak alássa azt.

## 25 év.

A budapesti borbély- és fodrász-betegsegélyző és tetmetkezési egyesület 25 éves fennállásának ünnepét június hó 6-án diszüléssel ülte meg.

Mult számunkban már megemlékeztünk az intézmény humánus és szép céljairól. Az ünnepélyen az intézmény derék elnökének 25 éves beszámolójából meggyőződünk, hogy igyekeztek és mindent elkövettek arra nézve, hogy egyesületüket fölvirágoztathassák s hogy ez nem egészen sikerült, ez nem az ő hibájuk, hanem a szaktársak indolenciája, kik következetesen mindentől visszahúzódnak, mi az ő jóvoltukat és érdeküket, van hivatva előmozdítani. De talán jobban kellene kilépni a nyilvánosság elé az intézmény vezetőségének, mert bizony ma már ez a divat, s el is várják, hogy mindenkit külön-külön betessékeljenek.

A gyéren jövő szaktársakat Reisz Antal elnök és Kolárovi József alelnök szívélyesen fogadták, míg a hölgyeknek virággal kedveskedtek. Bizony már hat órára járt az idő, mikor megkezdheték az ünnepélyt. Az ünnepély kezdetül az „Egyetértés“ dalegyesület a Hymnuszt énekelte el, mit a közönség állva hallgatott végig. Reisz Antal elnök nyitotta meg az ülést, megemlékezve az egyesület 25 éves multjáról, meleg szavakkal emlékezve meg azokról a szaktársakról, kik a kezdet nehézségeiből is kivették részüket, s

## T Á R C Z A.

### A vérzésről és annak csillapításáról.

— A Fodrász Ujság részére irt értekezés. —

A hónapból jövő vérzésnél a kulcs-artériát kell lenyomni és pedig a kulcsont felett levő barázdából az első bordára.

A felső végtag vérzésénél a kar-artériát kell a felkarcsontozhoz hozzányomni. Ez az ér a felső kar belső részén, a kétféjű izom mellett levő barázdában fekszik s ujjunkkal jól megtapintható.

Az alkar arteriáiból történő vérzésnél, pl.: az orsó artéria sérülésénél nem elegendő a vérző értörzsnek lenyomása, hanem a felső karon a kar-artériát magát kell lenyomni.

Az alsó végtag főarteriája a comb-artéria, mely a farcsont gumója és a csipő csont mellső taraja között fekvő ter közepén, a farcsont vízszintes ágához nyomható le.

Mindezen erek lenyomása ujjal vagy érnymókkal eszközölhető. Az ujjak hosszabb idő alatt kifáradnak, azért e nyomást felváltva több személy végezheti. A különböző érnymók kevésbé célszerűek, mert nemcsak az érre, hanem az azt kísérő idegre is nyomást gyakorolván, a sérültnek kiállhatatlan fájdalmakat okoznak. E mellett megbizhatatlannak, a mennyiben könnyen elcsúsznak.

Némelykor azonban nem kerülhető el az ilyen érle-

nyomás s ekkor a tűrhetlent is el kell viselni a szerencsétlennek, mert hisz élete megmentéséről, vagy elvesztéséről van szó. Az érlenymást addig kell folytatni, a mig lehető hamar orvos kerül elő, a ki a vérzésnek végleges csillapításáról gondoskodik.

A nagyobb edényekből való vérzés ideiglenes csillapítására a végtagokon fölötté czélszerű az Esmarch-féle eljárás mely abból áll, hogy a vérzés feletti tagrészt összeszorítjuk annyira, hogy a vérkeringés az edényekben teljesen megszűnik. Ez az összeszorítás úgy történik, hogy az egész végtagot az ujjaktól kezdve fel a törzsökig rugalmas pólyával körületekerjük és fön a tagot kaucsuk szorítóval leszorítjuk. A pólyát most kibonthatjuk. A tagból a körülvezetett pólya kiszorította a vért s a kaucsukkötelék nem enged abba új vért beömleni, a mi által holt halovány, úgy szólván vértelen lesz.

Esmarch ajánlja, hogy minden katona rugalmas nadrágtartóval legyen felszerelve, melylyel sérülés esetén magán vagy társán a vérzést sok esetben képes lesz ideiglenesen elallítani. Ha rugalmas pólyával nem rendelkezünk, közönséges vászon vagy flanel polya is ugyanezt a szolgálatot teheti, ha azt nedvesen alkalmazzuk; a száradó szövet ugyanis összehúzódik s ez által a pólyacsavarulatok nyomása fokozódik.

(Folyt. köv.)

kegyelettel azokról a tagokról, kik időközben elhunytak. Negyedszázaddal fiatalabbak voltunk a kezdetnél, ez serkentett a munkára bennünket, — mondá beszédében az elnök — leleményességgel s fáradságos buzgósággal teremtettük meg egyletünk s ennek köszönhetjük mai főnnállásunkat. Röviden ecsetelte az egyesület keletkezését és annak a 12 tag-nak tiszteletet érdemlő munkálkodását, kik az egyesületet megalkották.

Ezutan Horváth Ferenc titkár fölolvasta az érdekes 25 éves jegyzőkönyvet, melyből megtudtuk, hogy kik alapították és mily fáradsággal az egyesületet.

Következett az ünnepély főpontja, a diszbeszéd, melyet Mezey Péter, f. v. bizottsági tag, az egyesület tiszteletbeli elnöke tartott. Szép zamatos körmondatokban ecsetelte a multat, az egyesület kezdetének nehézségeit, melynek sulya az ő vállait nyomta, s melyből az oroszánrészt emberül kivette magának. Magvas beszéde igazán disze lett volna az ünnepélynek, ha nem fűzött volna bele a jelenből személyes élű kitéréseket. De leszámítva ezt a momentumot, a beszéd, mely az egyesületre vonatkozott, jó hatással volt a jelenvolt ünnepelő közönségre.

A diszebéd után a dalárda Hubert „Fohász“-át adta elő, szép öszhanggal, mely kellemes hatást keltett.

Utána Reisz Antal elnök elszavalta hévvel és szónoki érzéssel az alábbi saját szerzeményű ódáját, mi habár nem is ihletett költői alkotás, de a lelkesedés, mely benne végig vonul, megérdemli az elolvasást.

Huszonöt éve, hogy alapítottuk  
Egyletünket s a jövőnek alkottuk,  
Lelkesedés minket akkor serkentett,  
Ime! milyen nemes tette vezetett.

Sinyló szenvedőknek enyhítést adánk,  
Elhunytak utódaikra gondolánk.  
Igéreteinket, mi betartottuk,  
Segélyeinket egyre javítottuk.

Mennyi kitartó szorgalomnak kellett  
Alkotni ezt — megrendíthetetlennek,  
Csekély befizetésért annyit adni,  
Képességét, így tudja kimutatni.

Takarékosság honolt benne mindég,  
Hogy szenvedőknek egyre jobban teljék  
Mai tőkénk elismerésre méltó,  
Köszönet! ki volt érte a pártoló.

Tisztelet, baráti érzet volt köztünk  
Soha egymással nem cselszövösködtünk,  
Eredményünk ma már megelégedés  
Csak biztos legyen mindig jó vezetés.

Jövő huszonöt év bővebben nyujtja  
Tagjainak kedvezményeket adja,  
Koszoruzza tetteit azon tudat:  
Szilárd jellemek nemesen haladnak.

Az ünnepély bezárásául a dalkör néhány harczi dallal szorakoztatta a közönséget.

Az ünnepély után kedélyes poharazásra ült össze az ünnepelő közönség. Reisz Antal elnök nyitotta meg a pohárköszöntőket, szép beszédben éltette Mezey Péter t. elnököt, kinek fáradságos munkájának köszönhető az egyesület létezése.

Mezey Péter az összetartásra emelte poharát. Toasztjában visszatért a diszbeszédének azon pontjára, melyet lapunk felelős szerkesztője magára nézve igazságtalannak vélt,

mit Mezey Péter azzal a lovagias nyilatkozattal intézett el, hogy azon megjegyzését nem Paulik József jelenlegi szerkesztőnkre értette. Utána felelős szerkesztőnk emelt poharat, elfogadván Mezey Péter ur lovagias elégtételét, fejtegetvén a Fodrász Ujság céljait, melynek megmásíthatatlan célja a szaktársak érdekeért még a népszerűség árán is harcolni. Beszédében éltette Mezey Péter urat, ki oly sokat fáradozott úgy a szaktársak, mint a betegsegélyző és temetkezési egylet érdekében.

Az ünnepelő közönség a késő esti órákig maradt kedélyes hangulatban együtt.

## Uj találmány.

A Fodrász Ujság mult számában megjelent a fönt. című cikk nem felel meg egészen a valóságnak. Mert a hygienikus bajuszkötőket, a mit Lévai István nagyváradi szaktársunk mint saját találmányát tünteti fel, nem az ő találmánya. A hygienikus bajuszkötőnek első feltalálója én vagyok s azt már 1898-ban hoztam forgalomba, a mit több rendelményekkel bizonyíthatok, köztük Gruber István ur aradi, Sebes Lajos, Liszakovszki Dezső budapesti szaktársakkal, továbbá azon hirdetésekkel a melyek a fent jelzett évben a bécsi szaklapban több ízben megjelent. A midőn tudomásomra jött, hogy Lévai ur ezen bajuszkötőket saját neve alatt szabadalmaztatta, levélileg tudattam vele, hogy arra csak nékem van jogom, de Lévai ur soraimat válasz nélkül hagyta.

Belőlem nem a nyereszkeskedési vágy vagy a sértett hiúság beszél, hanem az igazság érdekében teszem felszólalásomat. Különösen napirenden van az utánzás bajuszkötőknél, így a mit X feltalál, azt Y is forgalomba hozza, természetes, hogy feltalálója nem tehet ellene semmit, mert habár a név védve van, de nincs mindenkinek elegendő tőkéje azt szabadalmaztatni s így gomba módra szaporodnak a kontárok, a kik utánzott bajuszkötőket készítenek, és ez az a bizonyos tisztességtelen verseny, a mi ellen állást kell, hogy foglaljunk, ne hogy kivegyék az utolsó falatot is a szánkából.

Nem régiben jelent meg egy cikk a „Pesti Hirlap“-ban, a melyben egy ilyen kontár bajuszkötő-készítő az iparhatóságnál panaszt tett, hogy a fodrászok bele kontárkodnak (?) a bajuszkötő készítésébe, egyben kéri annak betiltását. Most kérdem ama bizonyos kontár urtól, a ki becsempészte magát közibünk, hogy mi jogon, cimen élt felszólalásával? Hát tanulta ő a bajuszkötő készítését? Van e neki kizárólagos képesítési bizonyítványa?! Hát nem elég, hogy össze harácsolta a mások találmányát! Nem elég, hogy elhalmozza az összes kereskedőket bajuszkötőkkel? Nem elég, hogy azok a fodrászok támogatják őt, a kik ellen ő a nyaktilót akarja felállítani? Elvégre szabad iparunk van és ipar engedélyt mindenki kap, de még sem bizonyítja, hogy az általa gyakorolt ipart tanulta s ezek ép oly kontárok, mint azok, kik szakmánkat nem tanulták és mégis fodrász üzlettel bírnak. De míg ezek ellen mindent elkövetünk, hogy eltűnjenek a földszinéről, amazokat keblünkön melengettjük, s önön magunk támogatjuk a bajuszkötő kontárokat, és miért? Mert nem gondoljuk meg idejében, hogy mit teszünk, mert ha ez még sokáig így fog tartani, úgy ők elérik céljukat és kiveszik kezeinkből még azt is, a mivel esetleg özvegyünknek némi keresetet biztosíthatnánk, s utódaink majd elmondhatják, hogy hajdanában a fodrászok készítették a bajuszkötőket!

Méltóztassanak ezt jól meggondolni, nehogy akkor álljon be a sopánkodás, a midőn már késő lesz, s mondjuk ki egyhangulag, hogy *kontároktól bajuszkötőt nem ve-*

szünk s csak olyan bajuszkötőt tartunk a minőt fodrász-üzleten kívül más üzletben kapni nem lehet. Lépjen be nálunk is a tisztességes verseny.

Visszatérve cikkem bekezdéséhez, csupán azt vagyok bátor felemlíteni, hogy higienikus bajuszkötő készítését azért hagytam abba, mert rá jöttem annak célszerűtlenségére, illetve hátrányára, ha azt bevezetjük, akkor nem tudnánk egy rendes bajuszkötőt eladni, amin mégis egy kis haszon van, sőt nem csak elesnénk a haszontól, de még kárunk is volna, mert ilyen olcsó bajuszkötőért (1 kr. darabja) pénzt nem kérhetünk s ez volt az oka, hogy találmányomat tovább nem forsziroztam.

Fogel Mátyás.

## Elméletek a 25 éves jubileumról.

Az ünnepély lefolyását nálamnál hivatottabb toll már ugyis referálta, tehát csak azon benyomásra akarok térni, melyet ezen ünnepély a vendégekre gyakorolt.

Mindenekelőtt: egy egyesület, mely a humanizmus szolgálatában áll, 25 éves jubileumát 55 tag létszámmal üli meg és azokból is alig a fele jelent meg!

Egy ipartestület, mely 800 tagnál többet számlál, a szakmabeli segélyegylet jubileumán 20—25 taggal van képviselve, sőt meg a vezető férfiak közül is több távol maradt.\*) Továbbá semmi lelkesedés, semmi érzése az összetartozandóságnak, csak rideg bénító hivatalos hangulat és mi a leg-szomorubb, még ez alkalommal is személyes élű beszédek. De az már a magyar fajnak egy specialitása, hogy ha külső ellenségre nem akad, akkor te tvér testvér ellen harcol.

Azt meg kell hagyni, az egyesület vezetősége hűségese- sen sáférkodott a tagok befizetett filléreivel, gyarapította a vagyont, de az szerintem nem érdem, de erkölcsi kötelesség. Meg vagyok győződve, ha talán kevesebb is lett volna a vagyon, de tiszerte több a tagok létszáma, sokkal büszkébben, megelégedettebben tekinthettek volna az egyesület vezetői a 25 évi működésükre és impozánsabb lett volna a külső siker is.

Hogy a vezetőséget e tekintetben gáncs nem érheti, hogy elkövetett mindent, hogy a szaktársakat kellőképen felvilágosítsa, csalogassa, kapacitálja, a legközönyösebbeket is meghódítsa, ha tette, mikép tette, hogy oly sikertelen az eredmény. Szerintem, ilyen, csakis a szaktársak érdekét szolgáló segélyegyletnek elsősorban a jobbmóduak erkölcsi kötelessége volna tagjává lenni, mert ha nincs is szüksége vagy szándéka az egyesület által nyújtott jogokat igénybe venni, annál jobb, annál bővebben jutna a szegényebb sorsu szaktársaknak, a kinek meg éppen már családjára való tekintettel kötelessége volna ezen egyesületnek tagja lenni, hogy szükség esetében ne mindjárt a nyomor prédája legyen és hogy o segély inkább jogos illetményként jusson, mint azt könyörgés útján kegyelemből kapja.

Minden ember, ha betegség éri, orvoshoz fordul, azon reményben és azon kívánattal, hogy abból kigyógyítsa, igaz ugyan, hogy az orvos sem segíthet minden esetben, de lelkiismeretes orvos mindent el fog követni, hogy paciensét az életnek megmentse. Mi is megkívánhatnánk, hogy betegsegélyező egyesületünk vezetősége ne csak a tőke gyarapításában lelje feladatát, hanem hogy azt minél többen élvezzék is. Tudomásom van, hogy nagyon sok szaktársunknak fogalmuk sincsen, hogy szakmabeli betegsegélyező egyesületünk van, kevésnek tartom, hogy minden jó időben és akkor is

\*) Tudtommal az ipartestület elnöksége azért hiányzott, mert mint ilyen meghiva nem lett. Szerk.

csak a tagjait értesítik, hogy a beiratási díjat leszállították s a segélyt heti 10 koronáról 12 koronára emelték. Ezt széles körben kellene hirdetni, mert a mai világban nem áll, hogy „a jó bornak nem kell cégér.” Ki portékáját vagy akármijét kelendővé akarja tenni, arra törekednie kell, hogy minél szélesebb körben szó legyen róla. Lépjenek ki a rejtély homályából, rombolják le azt a kínai falat, melyet maguk körül tudva vagy nem tudva alkottak. A civilizált államokban ma már megszűnt a bálványimádás, az öntömjenezés, ma a keresztény vallás a domináló, annak alapelve pedig: „szere- resd felebarátodat, mint tenmagadat.”

Hagyjanak fel a hiuság vagy sértett önérzetből diktált érzékenykedéssel, sokkal méltóbb, sokkal nemesebb lett volna, ha az ünneplő szónoklat nem a fenti érzelmektől szaturálva, hanem azon ihlet pillanatban azon fogadalmat ajánlották volna, hogy álljon be minden egyes tag ezen felette humá- nus és a szaktársak érdekeit szolgáló ügynek ügynökévé, tekintse minden egyes tag erkölcsi kötelességének egyesületünknek minél több hivat toborozni.

Nyujsunk békejobbot minden'kinek és emeljük egyletünk hirnevét, tekintélyét oly magasra, hogy erről az összes szaktársainknak tudomása legyen, és mindegyikünk annak hasznosságáról pedig át legyen hatva, hogy önként és örömmel a zászlónk alá sorakozzék. Szóval friss vér, friss szel- lem kell az egyesületünknek.

Ez a szent meggyőződése, ha így cselekednénk különben sikerülne az 50 éves jubileum.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

Réthly Árpád.

## Az ipari viszonyok Németországban.

Megemlítettük már, hogy Korce János a pozsonyi ipar- testület érdemes elnöke, tanulmány utra ment Németországba, hogy az ottani ipari viszonyokat és állapotokat tanulmányoz- hassa. Tapasztalatairól és a látottakról egy füzetben számol be a kiküldöknök, oly érdekesen, hogy nem mulaszthatjuk el, hogy belőle némely részeket szaktársainkkal meg ne ös- mertessük.

Bámultam és örvendtem, — írja Korce János — de másrésről az irigység is elfogott, ha meggondolom, hogy odakinn mi minden van már meg, a mi nekünk még teljesen hiányzik. Miért nincsenek meg nálunk azon intézmények — kérdi tovább — melyekkel Németország rendelkezik. Min- denekelőtt azért nem, mert Németországban már évszázadok óta fejlesztik az ipart és mert ott a gyermekektől és tanon- coktól sokkal magasabb műveltséget követelnek; már az iskolában sokkal többet kell tanulniok, mint nálunk, még mielőtt tanoncokká lennének, hogy azután derék iparosokká kiképeztesse. Ebben rejlik a főoka annak, hogy Magyar- országon még annyira hátra vagyunk. Mai viszonyok között azonban ez nem is lehet máskép. A kormány ugyan e le- hetőség szerint pártolja az iskola ügyet, sőt áldozatokat is hoz érte, de oly mértékben, mint Németországban, ez nem lehetséges, miután a nyelvi viszonyok és más körülmények gátolják, hogy művelt iparos osztályt neveljünk. Meg vagyok győződve, hogy — bár távol a jövőben — mi is oly erős, derék iparosságot fogunk teremteni, de azzal kell kezdenünk, hogy mindazt életbe léptetni törekszünk, a mi Németország- ban már régóta megvan. Németországban szorosabb az összetartás és ekkép erősbitik a már öröklött derekassággal karöltve az iparosságot. Németországban az iparos nem fizet kereseti adót, ha jövedelme 1500 márkánál (körülbelül 1600

korona) kisebb, ép úgy az sem, kinek csak egy segéde és tanonca van.

Ha a mester tanoncot akar fölfogadni, annak 14 évesnek kell lennie, és a születési, orvosi és a 8. osztályu elemi vagy polgári iskola elvégeztét igazoló iskolai bizonyítványait be kell mutatni az elnöknek. Ha iskolai képzettsége nem elegendő, el lesz utasítva és a mesternek nem szabad őt fölfogadni. Ha a tanonc ok nélkül és urának beleegyezése nélkül helyét elhagyja, úgy a céhválasztmány beleegyezése nélkül egy cégtag sem fogadhatja fel.

Tanoncokat csak oly céh tagoknak szabad tartaniok, a kik igazolják, hogy maguk is 3 évig tanultak és a segéd vizsgát letették, vagy mint üzletvezetők szakmájukban hosszabb ideig dolgoztak.

Ily módon van a tanoncügy rendezve.

Észak-Németországban nagyon el van terjedve a segédek között a socialdemocratia, de a céhek igyekeznek őket a jó uton megtartani; igyekeznek őket kielégíteni, úgy hogy mindenütt jó viszony van a munkaadók és munkások között. Németországban az ipartársulatok (céhek) kevés kivétellel kényszertársulatok. Dacára annak, hogy a képesítés Németországban sincs keresztül vezetve, mégis az ipartársulatok az iparosság érdekeit a kormány hathatós segélyével és szoros összetartásuk folytán nagyon előmozdíthatják; az előjáróság, mely 12 tagból áll, oly tekintély számba megy, hogy az alapszabályszerű határozatai előtt még a rendez nem szívesen alkalmazkodó tagoknak is meg kell hajolniok, annál is inkább, mert a társulatok egy nagy egészet, egy testet képeznek az egész német birodalomban — „Germánia-egyesület” — a melyben minden fontos iparügyekben értesítettik és támogatják egymást és minden évben más-más városban kongressust tartanak. A céhek tevékenysége tagjai között főleg arra a közös törekvésre irányul, hogy derék iparosságot neveljen, annak értelmiségét fejlessze, a segédeknek betegsegélyezést nyújtson, az aggkorban való segélyezésről gondoskodják. A céhekben azonkívül még nyersanyagot közösen bevásároltatnak. Gondoskodva van még segély pénztárákról mesterek részére és nyugdíj pénztárákról özvegyek részére.

Az áruk olcsóbb beszerzése által eiert nyereség a céh pénztárba folyik. A tiszta nyereségből tartatnak fenn az összes már említett intézmények úgy, hogy a mestereknek az özvegy-, halotti pénztárakba stb. járulékokat fizetni nem kell. A fennmaradó tiszta nyereség pedig az év végén felosztatik.

A mennyire meggyőződtem, a céhek mindenütt virágoznak is és általános haladás tapasztalható.

Németországban azonban a mester áldozatokat is hoz. Áldozatokat hoznak, mert büszkék arra, hogy tanoncaikból értelmes segédeket nevelnek.

A mi a céhek elnökét illeti, meg kell jegyezni, hogy az Németországban hivatalos személy, valóságos tekintély, kinek a törvények hatalmas jogokat biztosítanak.

Végül tapasztalataiból meritett véleményének ad kifejezést Korce János, igen praktikusan és helyesen.

Hogy Németországgal összehasonlítható legyenek ipari viszonyaink; mindenek előtt az ipartörvényt kellene revidálni, hogy minden § rövid, könnyen érthető legyen, nem úgy mint most, a hol azok mellék rendelkezéseinél fogva könnyen kijátszhatók. Németországban az ipartörvény §-ai oly tiszták és egyszerűek, hogy mindenki tudja, mit kell tennie.

Sajnos azonban a törvények nagyobbbrészt zöld asztalnál készülnek a nélkül, hogy azzal törödnének, vajjon azok keresztülvihetők-e s ha már egy szakember tanácsa ki is

kéretik, az nagyobb részt félretéteik, mert egoismusnak tekintetik, ha felszólalunk a korlátlan iparszabadság ellen és az iparos számára támaszt és oltalmat kérünk.

A mai iparkamarák helyett egészen önálló kézműves kamarák volnának alkotandók. Szintügy szigorúan és alaposan rendezendő volna a tanonc ügy.

Ha a kormány rendezné az iparosság viszonyait, akkor talán visszajő az idő, midőn a mester fia nem szégyelte apja mesterségét megtanulni s annak munka képtelensége után folytatni.

Igy biztosítva volna az állam részére a becsületes, polgári elem. Nem akarjuk, hogy szégyen legyen iparosnak lenni, hanem derék, tiszteletben álló iparosokat akarunk. Az ipar is szorgalmat, derekasságot és értelmiséget követel, csak ép úgy, mint a hivatalnok hivatása — ha más irányban is — ha teljesen meg akar felelni. Hivatásának kötelességszerű teljesítéseért, tehát mindenki hasonló tiszteletet és becsülést igényelhet.

## Vegyes hírek.

**Gyász eset.** Mint részvétellel értesültünk, súlyos csapás érte Heich Ignác székes-fővárosi szaktársunkat, amennyiben neje 24 éves korában 4 éves házasság után jobblétre szenderült. Két kisdéd árva siratja a feledhetetlen anyját.

Béke poraira.

**Meghívó.** A budapesti fodrász segédek önképző köre, tisztelettel meghívja a tagokat és kollegákat, f. évi jun. hó 20-án este 9 órakor a kör helyiségében (Kiss Géza kávéház, azelőtt Krupka, Hajó-utca és Sütő-utca sarok) tartandó rendez évi közgyűlésére.

*Napirend.*

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv felolvasása.
3. Pénztári jelentés.
4. A tisztviselőség alapszabály szerinti lemondása
5. Uj tisztviselőség választása.
6. Az önképző kör ujra alkotása. Előadó: Paulik József
7. A nyári multság tartása. Előadó: Reizinger Béla.
8. Folyó ügyek.
9. Indítványok.

Tisztelettel kérjük úgy a tagokat, mint a kollegákat, hogy mentől számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Megjegyezzük, hogy a szavazásnál csak a kör tagjai vehetnek részt és csak azok választhatók, hanem kik a gyűlés megkezdése előtt beiratkoznak és a tagdíjukat befizetik, szavazati joggal bírnak.

*Reizinger Béla*  
titkár.

*Paulik József*  
elnök.

**Kávéház változás.** Krupka féle kávéházat, melyet leginkább szaktársaink látogatnak, Kiss Géza belvárosi vendéglős vette át s azt a mai kor igényeihez képest ujonan átalakította.

## Szerkesztői üzenetek.

A kéziratok legkésőbb 8 és 24-ikéig bezárólag küldendők be.

Kéziratok nem adatnak vissza.

**N. J. Bpest.** Cikkét nem közölhetjük mert nincs benne semmi érv, pedig mi csak érvekkel harcolunk, külömben is célul tűztük ki, hogy személyes térre vinni lapunkat nem engedjük. Ön más szemében keresi a szálkát s magáiban nem látja a gerendát.

**F. M. Losonc.** Cikkének készsége adtunk helyet, mint a mily készséggel adnánk helyet az érdekeltnek is, ha bűnösnek nem véli magát. Mi előre nem kutathatunk, hogy kié az érdem, de a ki magáénak valja és megérdemli megdicsérljünk és Isten ugyse, jövőben is megdicsérljünk azt ki rá szolgál. Lássá milyenek vagyunk mi, ön is be vallja, hogy a bécsi szaklapban hirdetett annak idején, hát miért nem a budapestiben? Hogy is mondja a költő: Magyar vagyok stb. Különben üdvözlét.

**Barát.** Bpest. Köszönöm szép şoraid, igazán jól esett, de enged meg, hogy ne közöljem.

**Többeknek,** kik szerkesztőségünkhöz fordultak abbéli panaszukkal, hogy lapunkat nem kapták, kérjük, hogy jövőben a kiadóhivatalhoz forduljanak egy levelező lappal, mely készséggel tesz eleget óhajuknak.

**Sándor** Bpest. Köszönöm, olvassa el a Barátnak szóló üzenetet, mely önnek is szól. Üdv.

**H. F. Buda.** Még mindég várjuk. Meddig?

**K. L. Bpest.** Köszönöm.

**J. F. Bpest.** Forduljon a Súlyom elnökségéhez (Seribii féle vendéglő, Gyöngytyuk-utca és Stáhly-utca sarok) ott készséggel szolgálnak fölvilágosítással.

Felelős szerkesztő: *Paulik József.*

Lapszerkesztő bizottság: *Joszt Péter, Réthly Árpád és Molnár Lajos.*

Kiadja: *Nagel István könyvnyomdája Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.*

## A budapesti fodrász-segédek betegsegélyző-pénztár orvosainak névjegyzéke.

### Kezelő orvosok:

Pesti oldalon:

**Dr. Dolecsko János,** IX., Vámház-körut 9. sz.

**Dr. Glass Rezső** Wesselényi-u. 16. szám.

**Dr. Csányi Aladár,** VII., Csömöri-ut 12. szám.

**Dr. Cseley József,** IX., Üllői-ut 79. szám.

**Dr. Ertl Géza,** VIII., József-körut 87. szám.

**Dr. Szinessy József,** VIII., Mária-utca 20. szám.

**Dr. Pollitzer Alfréd,** V., Mérleg-u. 9. szám.

**Dr. Ungar Imre** VI., Teréz-körut 30.

**Dr. Garamy Béla,** VI. ker., Rózsa-utca 62.

**Dr. Varga Géza,** VI., Laudon-utca 9. sz. Rendel d. u

3—4-ig.

**Dr. Waldmann Fülöp** VIII., Aggteleki-utca 2. sz.

Kőbányai orvos:

**Dr. Spitz Mór,** X., Liget-utca 1. szám.

Budai oldalon:

**Dr. Stipanics Elek** I., Krisztina-tér 7 szám.

**Dr. Steiner Károly,** II., Zsigmond-utca 5. szám.

**Dr. Berger Lipót,** III., Mókus-utca 14. szám.

### Ellenőrző orvosok:

I., II., III., V. és VI. kerületek részére:

**Dr. Bauer Károly,** VI., Szondy-utca 11. II. em. Rendel

2—3 óráig, ünnep és vasárnapokon 8—9 óráig;

IV., VII., VIII., IX., és X. kerületekré:

**Dr. Drechsler Dezső** IV., Vámház-körut 16. sz. rendel.

u. 3—4 óráig, vásár- és ünnepnapokon reggel 8—9 óráig.

### Fogorvosok:

A pesti oldalon:

**Dr. Grosz Sándor,** Károly-körut 7. sz.

**Mezey Péter,** Muzeum-körut 21. szám, II. emelet.

**Junger József,** VIII., Rökk Szilárd-utca 11. szám.

A budai oldalon:

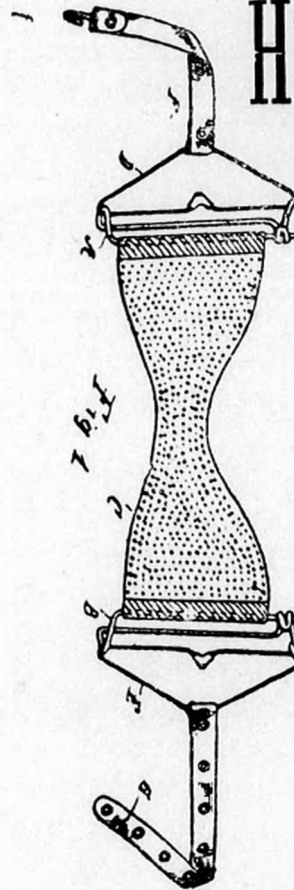
**Dr. Kohn Dániel,** II. ker., Fő-utca 7. szám.

## Szenzációs ujdonság!

### Fodrászoknak nélkülözhetetlen

(Magyar, osztrák és német szabadalom.)

# Hygienikus bajuszkötő!



Megszünteti a bajuszkötők közös használatát 1 kr. költséggel mindegyik vendég egészen új bajuszkötőt kaphat. Számos elismerő levél. Többek között a budapesti borbély-, fodrász- és paróka-készítő-ipartestület előjáróságától szintén.

### A Hygienikus bajuszkötő áll:

A és B kinyitható sodronyból, mely közé jön a C likacsokkal ellátott pergament lap, mely az A és B kapcsokba illeszhető be.

Ehez jön még az F és G bőr szalag, melynek egyik része likacsos, a másik része kapocsos van ellátva.

Árak:

100 drb Hygienikus bajuszkötőlap 1 korona 60 fillér, orrvédővel 2 korona.

3 pár hozzávaló kapocs, mely örökké tart 4 korona.

Vidékre küldemények csakis utánvét mellett eszközöltetnek. Egyedüli főraktár:

**Leichter Lipót** fodrásznál, Budapest, VI., Laudon-utca 8.

## KRAUSZ VICTOR

villamos mű- és beretva homoru-köszörüldéje  
Budapest, VI., Király-utca 78. szám.

Van szerencsém a t. fodrász uraknak becses tudomására hozni, hogy VI., Király-utca 78. sz. a villamos áramu mű- és beretva homoru-köszörüldét nyitottam.

A legalaposabb szakismeretekkel rendelkezvén, az összes e szakba vágó munkálatokat a legnagyobb megelégedésre végezhetem. — Minthogy kizárólag elsőrendű gyártmányokat tartok, a raktáron levő beretvákat, ollókat, hajvágó-gépeket és egyéb szükségelt aczélárakat b. figyelmükbe ajánlom és megjegyzem, hogy minden egyes nálam vásárolt tárgy olcsó és kitünő minőségeért szavatosságot vállalok. Beretvák megrendelésénél kéretik a kívánt védjegyet és a szélességet nyolczadokban ( $\frac{3}{8}$ — $\frac{6}{8}$ ), ollóknál pedig a hosszúságot centiméterekben megjelölni. — Vidéki megrendelések pontosan és olcsón eszközöltetnek. — Szives megrendeléseiket kérve, maradtam kitünő tisztelettel

**KRAUSZ VICTOR** mű- és beretva-homoru-köszörüldés VI., Király-utca 78.



# SCHULEK SÁNDOR

műkéses mester

Budapest, VII., Király-utca 3. szám.

Nagy raktár: borotvákban, fodrász ollókban, lehuzó kövekben, és szíjjakban, továbbá szakál- és hajvágó gépekben, stb. kitűnő gyártmányok, olcsó árak.

Egy finom gyártmányu borotva fodrászok részére 1.50-től 2 frtig. Minden nálam vett új borotva úgy van élesítve, hogy rögtön használatba vehető.

Javitások a legjobban, gyorsan és pontosan olcsó áron eszközöltetnek.

Az általam eszközölt köszörülések után a borotva minden lehuzás nélkül rögtön használható. 2-15

# LIPP FERENCZ

Budapest, IX., Soroksári-utca 5. szám.

Villanyerőre berendezett borotva homorú mű-köszörűde és aczélaru raktár.

Ajánlom a tekintetes fodrász és borbély urak részére az üzletemben legujabban megérkezett

## valódi angol borotvákat

melyek saját műhelyemben lettek kiköszörülve francia él, félhomorú, vagy egész homorúan darabonként 1 frt 50 krért bármilyen szélességben jótállás mellett. Ugyisint valódi angol és francia haj és szakálvágó ollók és gépek. — A vidéki megrendeléseket a legpontosabban azonnal, a köszörüléseket pedig 6 nap alatt teljesitem jótállás mellett. — A nálam vásárolt tárgyakat nem tetszés esetén vissza fogadom kicserélni.

# Első és legrégebbi délnémet MŰ ES BERETVA KÖSZÖRŰLDE JOSEF HELLER, MÜNCHEN RUMFORDSTRASSE 1/a



4-12

Legnagyobb raktár legjobb saját holköszörülésű valódi angol beretvákban.

| Sz.                     | K. fill. | Sz.                               | K. fill. |
|-------------------------|----------|-----------------------------------|----------|
| 1 Széles fekete nyéllal | 2 15     | 12 Bengall 1/2 széles             | 2 15     |
| 2 1/2 széles „          | 2 15     | 15 Bengall 1/2 széles ff          | 3 15     |
| 3 Széles finom fekete „ | 2 60     | 43 Bengall koszorúval 3/8" sz.    | 3 30     |
| 4 1/2 széles „          | 2 60     | 18 Pfeifen 1/2 széles ff          | 3 —      |
| 6 1/2 széles ff         | 3        | 31 Jos. Elliots 1/2 széles        | 2 10     |
| 7 Széles ff lapos nyél  | 3 60     | 14 Jos. Elliots 1/2 széles ff     | 3 —      |
| 8 1/2 széles ff         | 3 60     | 38 S. Pearson & Cie. 1/2 széles   | 2 40     |
| 9 Széles ff             | 4 15     | 19 S. Pearson & Cie. 1/2 „ ff     | 3 10     |
| 9 1/2 1/2 széles ff     | 4 15     | 48 Johnson 7 csillag              | 2 15     |
| 11 Wiener Schaberl      | 3 —      | 34 Johnson 7 csillag ff 1/2 szél. | 3 20     |

Valamennyi új beretva francia köszörüléssel is szállítatik, a régi beretvák, hajvágó ollók és hajvágó gépek köszörülése legrovidebb idő alatt és legpontosabban eszközöltetnek

Valódi francia hajvágó ollók legfinomabb „Pierron“ jegyűek 4 kor. 15 fill.-től feljebb Német haj és csiptető ollók, úgy mint mindennemű haj- és szakálvágó gépek.

Sárga és zöld lehuzó kövek, lehuzó szíjak, valamint különféle fodrász eszközök. Teljes üzleti berendezések.

Elsőrangú mintaterem saját házamban.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

# ZAORÁL JÁNOS

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 5. SZ.



Első magyar villanyerővel berendezett borotva homorú-köszörűdéje.  
Aczél áru raktár.

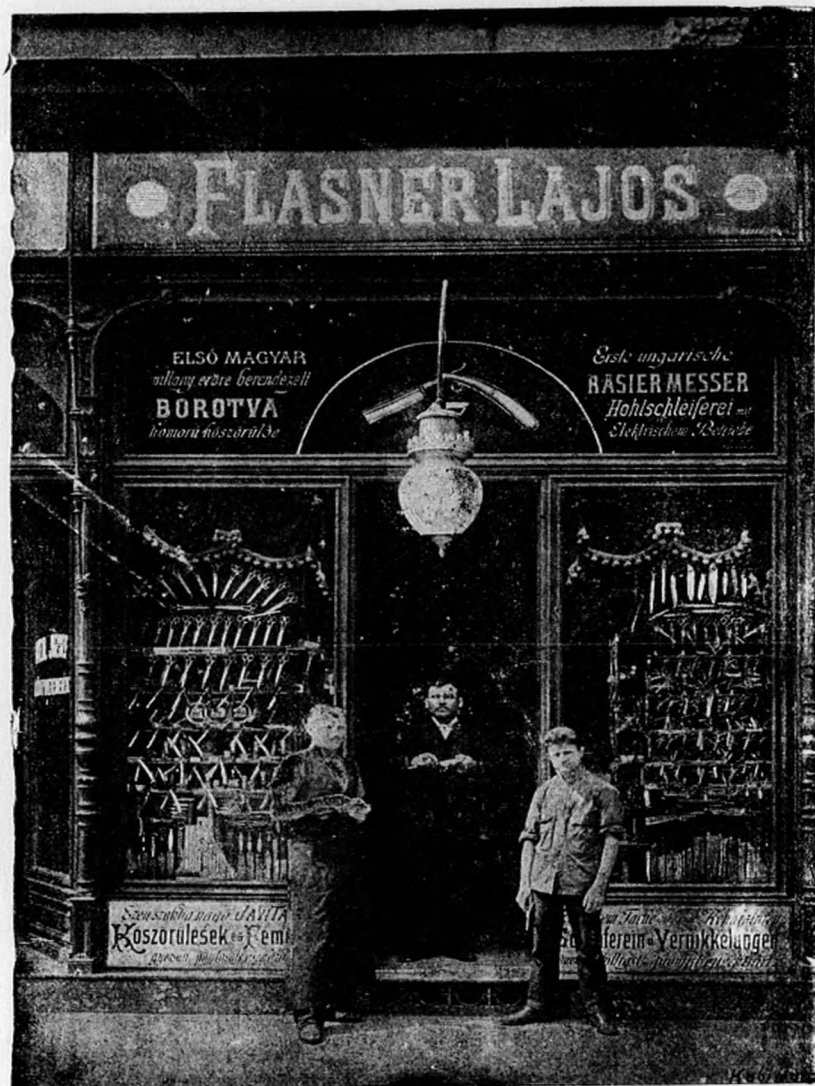
A párisi világkiállításon legmagasabb elismerésben és ezüst érem kitüntetésben részesült.

Képes árjegyzékemet kívánatra bérmentve küldöm.

# FLASNER LAJOS

Budapest, VIII., József-körut 17.

Van szerecsém a t. fodrász uraknak becses tudására hozni, hogy egy köszörülémet valamint raktáramat tetemesen megnagyobbítottam. — Tekintettel üzletem nagyfokú forgalmára, nagy választéket tartok a legjobb gyártmányu borotvák, úgy francia és amerikai haj és szakálvágó gépekből, valamint a legjobb minőségű francia és solingeni ollókból s egyáltalán minden fodrász szerszámából.



Kérem a T. cz. fodrász urakat sziveskedjenek, úgy mint eddig is üzletemet b. pártfogásukra méltatni.  
Vidéki megrendeléseket azonnal, köszörüléseket pedig 8 napon belül eszközölk.



✱ Kapható: Bordás János gyógyszerésznél Jászberényben. ✱

Miért kedvelik? — Miért használják?  
A Jászsági bajuszpedrőt!

**!!MERT JÓ!!**

Mert semmi körülmények között sem keményszik meg. Ennek daczára a bajuszt a kívánt állásban megtartja. Nem töri. Nem tepi ki. Nem avasodik. Szaga állandóan kellemes marad. A benne levő anyagok pedig a bajusz növesére is kedvezők. Ugy hogy jóságánál és kitünő tulajdonságainál fogva bárkinek is ajánlható.

Fehér, barna és fekete színűben: kis doboz 15 kr. nagyobb doboz 20 kr. Visszonteladónak 33%-ot és ingyen csomagolást, nagyobb megrendeléseknél még portómentességet is biztosítok.



**IRÉN-CREME.**

Bőrszépítő és finomító higiénikus készítmény. Kitünő hatása a bőr szépsége és finomsága előmozdítására.

Teljesen ártalmatlan s mivel nem zsíros, hanem finom kellemes síkosságu, gyorsan felszívódó kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet után kedvelté teszi magát, az arcot nem teszi fényessé, mint más kenőcs, hanem annak fényét, mint a hölgypor elveszi, nappal is használható. 1 tégely ára 1 korona.

Egyedüli főraktára  
**Bordás János** gyógyszerészé.  
Jászberényben.

A híres jászsági bajuszpedrő és a legjobb minőségű Irén crême.

A híres jászsági bajuszpedrő és a legjobb minőségű Irén crême.

✱ Kapható: Bordás János gyógyszerésznél Jászberényben. ✱



**FOTO-CHEMIGRAFIAI MŰINTÉZET**  
**KOBLINGER GYULA**  
BUDAPEST.  
VII ker. Csengery-utca 22 szám  
Készít mindennemű nyomtatvány és rajz után  
**LICHÉKET**  
chemigrafia.  
chromotypia, foto- (auto-) typia fametszet stb utján  
Terkepek, tervezetek, araprájzok photofotografialag legizlesebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.  
Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.



**Hirdetések**  
felvételnek  
e lap  
kiadóhivatalában  
**BUDAPEST,**  
VII., Vörösmarty-utca 17.

